Alacak İçin Tehdit Yağma mı?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 6. Ceza Dairesi	01.07.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/6588	2026/5607	TCK 148, TCK 149/1, TCK 150/1, TCK 106/2, TCK 35/2, CMK 302/2

ÖZET

Daire, hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla cebir veya tehdit kullanılmasında TCK 150/1 uyarınca tehdit hükümlerinin uygulanacağını, alacaklının akrabası, çalışanı ve yakın arkadaşının da bu hükümden yararlanabileceğini belirterek nitelikli yağmadan kurulan hükmü bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/alacagin-tahsili-icin-tehdit-yagma-degil-2026-5607/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

6. Ceza Dairesi 2024/6588 E. , 2026/5607 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ceza Dairesi

SAYISI : 2024/910 E., 2024/2542 K.

SUÇ: Nitelikli yağma

HÜKÜM: İstinaf başvurusunun esastan reddi kararı

TEBLİĞNAME GÖRÜŞÜ: Temyiz başvurusunun esastan reddi ile hükmün onanması

Yapılan ön inceleme neticesinde; sanık hakkında kurulan hükmün temyiz edilebilir olduğu, temyiz edenlerin hükmü temyize hak ve yetkilerinin bulunduğu, temyiz istemlerinin süresinde olduğu, temyiz dilekçelerinde temyiz sebeplerine yer verildiği, temyiz istemlerinin reddini gerektirir bir durumun bulunmadığı tespit edilmekle, gereği düşünüldü:

I. HUKUKİ SÜREÇ

A. İlk Derece

Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesinin, 19.12.2023 tarihli ve 2022/524 Esas, 2023/450 Karar sayılı kararı ile sanık hakkında silahla, birden fazla kişi ile birlikte, gece vakti ve işyerinde yağma suçundan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (5237 sayılı Kanun) 149/1-a, c, d, h, 35/2, 53... . maddeleri uyarınca 6 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına, hak yoksunluklarına ve mükerrirlere özgü infaz rejiminin uygulanmasına karar verilmiştir.

B. İstinaf

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 21. Ceza Dairesinin, 05.06.2024 tarihli ve 2024/910 Esas, 2024/2542 Karar sayılı kararı ile sanık hakkında İlk Derece Mahkemesince kurulan hükme yönelik sanık ve müdafiinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

II. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Sanık ve Müdafiinin Temyiz İstemi

Kararın hukuka aykırı olduğu, sanığın olay ile tek alakasının iş yerinde görüşülmüş olduğu, taraflar arasındaki alacak konusu ile ilgili dahi bilgi sahibi olmadığı, tarafları sakinleştirmeye çalıştığı, dosya kapsamında mağdur beyanları haricinde somut, şüpheye yer bırakmayan hiçbir delil bulunmadığı, sanığın cezalandırılmasının son derece hukuk dışı olup ceza hukukunun şüpheden sanığın yararlanacağı ilkesine de ters düştüğünden kararın bozulması gerektiğine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 25.02.2014 günlü ve 2013/678-2014/98 sayılı Kararında ayrıntıları belirtildiği üzere; 5237 sayılı Kanun'un 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (765 sayılı Kanun) 308. maddesindeki "kendiliğinden hak alma" suçuna benzer bağımsız bir suç tipine yer verilmemiş, onun yerine kanunda belirtilen bazı suçların bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde failin daha az ceza ile cezalandırılması öngörülmüş, bu bağlamda hırsızlık suçunda 144, yağma suçunda 150/1, dolandırıcılık suçunda 159, belgede sahtecilik suçunda 211. maddeler düzenlenmiştir. Buna göre, 765 sayılı Kanun'un 308. maddesinde adliye aleyhine işlenen bir suç olarak koruma altına alınan eylemlerin bir kısmı, 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesiyle malvarlığına ilişkin bir suç haline dönüştürülmüştür. Bu düzenlemeye göre, hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın tahsili amacıyla cebir veya tehdit kullanılması halinde eylem yağma suçunu oluşturmakla birlikte, bu özel düzenleme nedeniyle fail kasten yaralama ve/veya tehdit suçundan cezalandırılacaktır. Böylece, hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın tahsili amacıyla hareket edilmiş olması daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak kabul edilmiş, başka bir anlatımla failin saikine önem verilmiştir.

Bu madde hükmünün uygulanabilmesi için fail ile mağdur arasında alacak hakkı doğuran herhangi bir hukuksal ilişkinin bulunması gereklidir. Bu hukuki ilişkinin, ilgili kanunda belirtilen şekil şartına uygun olarak kurulmuş olması zorunlu olmayıp, hukuk düzenince kabul edilebilir meşru bir ilişki olması yeterlidir.

Ancak kanun metninde 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesinden kimlerin yararlanabileceği açık açık sayılmamıştır. Kanun metninde açık açık sayılmasa da Yargıtay kimlerin 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesinden yararlanabileceğini, kimlerin yararlanamayacağını kararlarıyla belirlemektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu ve 6. Ceza Dairesi uygulama birliği sağlama ve kötüye kullanmaların önüne geçmek amacıyla objektif bazı kriterler belirlemiştir. Söz konusu kriterler;

1-Hukuken tahsil edilebilir bir alacak olması,

2-Bunu almak için cebir veya tehdit uygulanması,

3-Talep edilen miktar ile alacak miktarının orantılı olması,

4-Tarafların hukuki ilişki doğduğu anda bu ilişkide taraf sıfatı taşıyan kişilerden olmaları gerektiğidir.

Bu doğrultuda;

a-Sanığın hukuki ilişki doğduğu anda alacaklı sıfatı taşıması gerektiği,

b-Müştekinin bu hukuki ilişki doğduğu anda borçlu sıfatını taşıması gerektiği,

c-Borç doğduğu anda taraf sıfatı taşıyan kişilerin yakın akrabaları veya çalışanların yada spontane gelişen olaylarda; kendisi için menfaat amacı gütmeden, arkadaşına yardım ve dayanışma amacıyla bulunan arkadaş ile birlikte eyleme katılmış olmaları halinde; 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesinden yararlanabileceğini kabul etmektedir.

Kural olarak borç ilişkisi doğduğu anda alacaklı veya borçlu sıfatı taşımayan kimselerin bu maddeden istifade edemeyeceğini kabul etmektedir. Ancak bu kural sıkı sıkıya uygulandığında ciddi sakıncaları olduğu görülebilmektedir. Çek senet tahsilatçısı veya mafya bağlantı olmadan hatta çoğu zaman hiçbir maddi veya manevi çıkarı olmadan bazen zorunluluk bazen dayanışma adı altında olaya katılan kişilere rastlanılmaktadır. Mesela; yakın akrabalardan biri alacağını almak için borçlu olan kişiye giderken birlikte gitmenin çoğu zaman aile bağları gereği zorunlu olduğu açıktır. Bunun gibi işçi veya ortağı olarak çalıştığı birinin alacağını almaya giderken yanında bulunmama halinde çoğu zaman işten çıkarılma veya ortaklığın bitirilmesi durumları yaşanabilmektedir. Ortaklığın maddi zarara uğraması yani kendi zararları da söz konusu olmaktadır. Ayrıca alacak miktarından çalışan veya ortak doğrudan da etkilenmektedir. Ayrıca hem yakın akrabalar hemde ortak ya da çalışan ile patron arasında ekonomik bağlantı olduğu veya olabileceği de açıktır. Yakın arkadaşlar da dayanışma duygusu ve yakın ilişki nedeniyle çoğu zaman hatıra binaen borçluya birlikte gitmektedirler. Bu nedenlerle bu tür durumlarda birlikte hareket etmek zorunluluk arz etmektedir. Dairemizce de benimsenen Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararları bu doğrultudadır. Bazılarını hatırlayacak olursak;

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 10.12.2013 tarihli ve 2013/1-452 Esas, 2013/612 Karar sayılı "....Bu nedenle, yerel mahkemece, sanık ...'ın eylemini 5237 sayılı TCK'nun 150/1. maddesi kapsamında hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirdiği kabul edilerek tehdit suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi isabetli iken, sanık ...'ın ağabeyi olan sanık ...'ın

hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla eyleme iştirak ettiği gözetilmeden, tehdit suçundan cezalandırılması yerine, yağma suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi usul ve kanuna aykırı olup, Özel Daire bozma kararı bu yönüyle yerindedir." şeklindeki kararında kardeşin Türk Ceza Kanunu'nun 150/1. maddesinden yararlanacağına karar verilmiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 23.05.2017 tarihli ve 2017/6-91 Esas, 2017/291 Karar sayılı "... İnceleme dışı sanık ... ile katılan ... arasında 10... plakalı aracın satışı nedeniyle hukuk düzenince kabul edilebilir meşru bir ilişkinin bulunduğunun sabit olduğu, katılanın, yetkilisi olduğu şirketin vergi borcu nedeniyle haczedilerek elkonulan aracı teslim almasına rağmen ...'e iade etmemesi üzerine, ...'in hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsili amacıyla yağma eylemini gerçekleştirdiği, sanık ...'in ise yanında çalıştığı ...'in katılan ...'dan olan alacağını tahsil etmek için adı geçen sanıkla birlikte hareket ederek yağma eylemine iştirak ettiği, bu nedenle sanık ... hakkında da TCK'nun 150/1. maddesinin uygulanması gerektiği kabul edilmelidir. ..." şeklindeki kararında çalışanın Türk Ceza Kanunu'nun 150/1. maddeden yararlanacağına verilmiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunu'nun 14.01.2020 tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar sayılı "...Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise 10.12.2013 tarihli ve 452-612 sayılı kararında kardeşinin hukuki alacağını tahsil amacıyla yağma eylemine katılan sanığın; 23.05.2017 tarihli ve 91-291 sayılı kararında yanında çalıştığı failin hukuki alacağa dayanan yağma suçuna iştirak eden iş yeri arkadaşının da TCK'nın 150. maddesindeki düzenlemeden yararlanacağına karar verirken akrabalık ve geleneksel yakınlık ilişkilerini gözetmiştir..." , " şikâyetçi ...'nın 03.04.2009 tarihinde üzerine kayıtlı dubleks evi sanık ...'ın eşinin üzerine devrettiği olayda; ...'ün hukuki alacağını tahsil etmek amacıyla katılanlara karşı yağma eylemini gerçekleştirdiği sırada muhasebe müdürü olarak on bir yıl yanında çalışmış olan sanık ...'ın da onunla birlikte hareket ederek yağma eylemine iştirak ettiği, bu nedenle sanık ... hakkında da TCK'nın 150. maddesinin 1. fıkrasının uygulanması gerektiği kabul edilmelidir. " şeklindeki kararında çalışanın 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddeden yararlanacağına karar verilmiştir.

Dairemizin 03.02.2022 tarihli ve 2021/15955 Esas, 2022/2691 Karar sayılı "...Sanığın arkadaşı ve müşteki ... 'ın ise kolluktaki beyanında eniştesi olduğunu belirttiği diğer sanık ...'in, katılan ... 'tan alacağı olduğundan alacağını tahsil etmek için yardımcı olmak amacıyla hareket ettiği ve bu amaçla katılanları darp etmeleri şeklinde savunmaları karşısında taraflar arasında hukuki ilişkiye dayanan bir alacak ilişkisi olup olmadığının taraflardan sorularak açıklığa kavuşturulması suretiyle sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle 86/2 ve 106/1-2 cümle maddelerinde düzenlenen tehdit ve kasten yaralama suçlarını oluşturup oluşturmayacağı tartışılmaksızın nitelikli yağmaya teşebbüs suçundan hüküm kurulması; bozmayı gerektirmiş..." şeklindeki kararında eniştenin 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddeden yararlanacağına karar verilmiştir.

Ve yine Dairemizin 02.07.2024 tarihli ve 2022/11126 Esas, 2024/8199 Karar sayılı " ...sanık ...'un ise sanık ...'in arkadaşı olarak olay yerine aracı ile gittiği, mağdurların sanık ...'un aracına borçlu oldukları diğer sanıklar ile bindikleri ve sanıkların mağdur ...'i tehdit ederek alacaklarını isteyip mağdur ...'ın çantasında bulunan paraları almaları şeklinde gerçekleşen eylemde; sanık ...'un sanık ... tarafından aranması üzerine alacak meselesini bilmeden olay yerine gittiği, mağdurları

aracına diğer sanıkların talebi üzerine aldığı gibi kendi nam ve hesabına hareket etmediği, şahsi menfaat gözetmeksizin suça iştirak etmesi sebebiyle sanığın eylemlerinin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (5237 sayılı Kanun) 150/1. maddesi delaletiyle aynı Yasa'nın 106/2-c maddesi kapsamında kaldığı düşünülmeden yazılı şekilde nitelikli yağma suçundan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir..." şeklindeki kararında arkadaşın 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddeden yararlanacağına karar verilmiştir.

Tüm bu Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararları, Dairemizin kararları, 5237 sayılı Kanun'un 150/1. madde metni ve gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde; 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesinden yararlanacak sanıkların hukuki alacağını tahsil amacıyla hareket eden sanığın akrabası, işçisi ve işvereni olmasıyla sınırlı olmadığı, çek senet tahsilatçısı, mafya ve benzeri amaçla hareket edip kendisine menfaat sağlamaya çalışmadığı müddetçe yakın arkadaşların da yukarıda belirttiğimiz Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararında bahsi geçen "geleneksel yakınlık ilişkileri" kapsamında değerlendirilebileceği anlaşılmaktadır. Aksi halin kabulünün ağır haksızlıklara da neden olabileceği açıktır. Mesela; arkadaşı ile yolda gezerken biriyle tesadüfen karşılaştıklarında yanındaki kişinin alacak borç ilişkisi sebebiyle tartışmasına ve akabinde aniden kendisini bir kavganın içinde bulan kişilerden asıl fail alacaklı olduğu için 5237 sayılı Kanun'un 150/1.madde delaletiyle çok az ceza aldığı hatta şikâyete tabi ise ceza bile almadığı (TCK150/1.) durumda tesadüfen yanında bulunan arkadaş yağma suçundan yüksek cezalar alabilmektedir.

Bu kapsamda somut olay değerlendirildiğinde, katılan ... ile temyiz dışı sanık ...'un aralarında bulunduğu iddia edilen alacak saikiyle eylemin gerçekleştirildiği, buna göre yerel mahkemece temyiz dışı sanık ...'un eyleminin hukuki alacağın tahsili amacıyla silahla birden fazla kişi ile birlikte tehdit olarak kabul edilerek hakkında 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesi delaletiyle 106/2.a-c'den verilen mahkûmiyet hükmü hakkında istinaf başvurusunun esastan reddine karar verildiğinin anlaşılması karşısında, aynı eyleme ilişkin olarak nitelikli yağmadan mahkûmiyet hükmü kurulmasında, sanığın eyleminin, yağma suçunda daha az cezayı gerektiren hal başlıklı 5237 sayılı Kanun'un 150/1. maddesi delaletiyle 106/2.a-c maddesine uyan nitelikli tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, suç vasfının tayininde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde nitelikli yağma suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması hukuka aykırı bulunmuştur.

III. KARAR

Gerekçe bölümünde açıklanan nedenle sanık ve müdafiinin temyiz istemi yerinde görüldüğünden, İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 21. Ceza Dairesinin, kararının 302/2. maddesi uyarınca Tebliğname'ye aykırı olarak BOZULMASINA,

Dava dosyasının, 5271 sayılı Kanun'un 304/1. maddesi uyarınca Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesine, Yargıtay ilâmının bir örneğinin ise İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 21. Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine,

01.07.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.